

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

§. 7. Vberior probatia eiusdem sententiæ, & argumentorum solutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

aliquo capite per accidens sit illo posterior, quia Deus ex prævisione actus directi iam existentis ab aliis causis auxiliis contulit ad actum imperantem, vel illum infudit, vel prædefiniuit, non poterit esse in actu secundo prior illo, quia non potest esse simul prior, & posterior. Idem in causis Physicis contingit, ignis A virtutē habet ad producendum ignem B, si tamen ex aliquo capite sit posterior igne B, illum non poterit causare. Deinde imperium ex se non efficax requirere voluntatem indifferentem ut possit influere probatur. Influxus imperij inefficacis non est determinare voluntatem per se ipsum, sed inclinare voluntatem, ut ipsa se liberē determinet, ergo si voluntas non est potēs se determinare, non poterit illam inclinare ut se liberē determinet, neque aliquid influere. Quæ ratio est longē diuersa in imperio efficaci, cum enim illius influxus sit per se ipsum voluntatem determinare, & ad alteram partem contradictionis addicere, quantumvis illa sit determinata poterit illam iterum determinare, quia potest esse duplex prædeterminatio, & duplex impedimentum adæquatum ad eandem rem faciendam, vel non faciendam.

33 Ex his facillē distingues imperium tam actiuum, quā passiuum in actu primo ab ipso imperio in actu secundo seu influxu. Imperium actiuum per modum actus primi est entitas actus reflexi respicientis tanquam obiectum actum directum voluntatis. Imperium passiuum in actu primo seu posse imperari est actus potens determinare alium actum reflexum tendentem in ipsum. Dixi imperium in actu primo esse entitatem actus reflexi, quia actus imperans necessariō debet esse reflexus respiciens actum alium voluntatis, actus verō imperatus potest esse reflexus, & directus, actus enim reflexus alium imperans potest imperari alio actu quasi super reflectente respiciente tanquam obiectum ipsum actum reflexum, sicut enim voluntas dicit, volo elicere actum amoris, potest dicere, volo elicere actum quo velim elicere actum amoris, & hoc modo semel & iterum reflectere, & super reflectere, vocauit tamen sæpe actum imperatum directum, ut illum distinguerem ab imperante reflectente supra illum.

34 Influxus seu imperium tam actiuum quā passiuum, dicit coexistentiam imperij actiui & passiuī per modum actus primi, hoc est coexistentiam vtriusque actus. Neque influxus actiui & passiuī seu imperium actiuum & passiuum in actu secundo inter se distinguuntur realiter, quilibet enim dicit coexistentiam eorundem actuum: coexistentia autem eorundem actuum non potest esse diuersa, quia coexistentia ab actibus non distinguitur; unde si actus sunt iidē, & coexistentia eadem erit. Poterunt tamen imperium actiuum & passiuum distingui, etsi non realiter, ex modo concipiendi, & dici imperium actiuum actus imperans in recto connotans actum imperatum in obliquo, & imperium passiuum in actu secundo, actus imperatus in recto connotans actum imperantem in obliquo, & hac ratione rectē distinguuntur influxus actiui imperantis, & passiuī imperati. Hæc tamen distinctio, ut sæpē dixi, non est distinctio realis & physica, sed tantum intentionalis ex modo cognoscendi, quia obiectum in recto & obliquo significatum tantum dicit distinctionem ex parte cognitionis, non verō ex parte sui, realiter enim & à parte rei cognitione salua, non reperiuntur recta neque obliqua.

35 Ex his inferes cogitationem influere in actum, nihil aliud esse, quā esse simul cum actu, in quem potest influere, unde actus positius respiciens motuum charitatis non potest non dependere à cogitatione proponente tale motuum, quæ tali actu ex aliquo capite non est posterior. Rationem non incongruam conclusionis accipe. Cogitationem influere in actum, nihil aliud est quā voluntatem ferri in obiectum illuminatam cogitatione illud proponente, sed eo ipso quod cogitatio proponat obiectum, voluntas est illuminata tali cogitatione, circa obiectum: ergo si fertur in illud, fertur illuminata cogitatione: ergo cogitatio influit in actum.

36 Dices, voluntatem illuminatam cogitatione circa tale obiectum, posse ferri in illud, non ut illuminatam dependenter ab illuminatione, quod est ferri ex vi cognitionis, sed independentem ab illuminatione, & non ex vi illuminationis. Contrā: ferri ut illuminatam, nihil aliud est quā ipsam voluntatem, iam illuminatā ferri in obiectum, neque distingui potest ferri ut illuminatam & ferri iam illuminatam, neque voluntas, quæ illuminata fertur circa obiectum, potest non ferri ut illuminata, sicut ille qui sciens

rem esse malam, illam operatur, non potest non operari ex scientia malitiæ, neque qui videt viam, quam pergit, potest dici illam cæcē ambulare: nihil enim est operari ex scientia obiecti, quā operari cum scientia illius, neque amare ex cognitione, quā amare cum cognitione, alii possent quis habens cognitionem, quia liber constituitur ad peccandum: & non peccandum, dicere se non liberē peccare, quia etsi operetur peccatum cum cognitione, non illud ex cognitione operatur.

Hæc dixerim iuxta cōmunem opinionem, quæ non concedit influxum actiuum cognitioni respectu volitionis: si enim cognitio actiue volitionem produceret, actio media qua dependet, esset formalis ratio, propter quam constitueretur cognitio à volitione dependens. Hæc dicta sunt de actu positio, quæ postea applicabo actui negatiuo, seu omissioni liberæ, & ex doctrina tradita, illius dependentiam à cognitione explicabo Controv. 10.

S. VII.

Vbiior probatio eiusdem sententia & argumentorum solutio.

Prima sit obiectio. Potest actus imperatus coniungi cum imperante, & non dependere ab illo: ergo dependentia non consistit in similitudine vtriusque actus. Antecedens probatur: potest dari duplex imperium respectu eiusdem actus, v. g. actus, quo quis dicit, volo elicere actum misericordie erga Petrum propter præmium consequendum misericordie respondens, & alius actus quo dicit, volo elicere actum misericordie erga Petrum propter Deum amandum, & voluntas talem actum misericordie elicere mota imperio respiciente Deum ut amandum, & non ex imperio respiciente præmium consequendum, vel contra elicere ex imperio respiciente dictum præmium obtinendum, & non ex imperio respiciente Deum diligendum: vel talem actum elicere ex vtroque imperio adæquate, & ex illorum quolibet inadæquate: vel ex quocūque adæquate, & in his diuersis influxibus, semper erit eadem cōiunctio actus potentis imperari cum actibus potentibus imperari: ergo influxus imperantis in imperatum non consistit in similitudine vtriusque actus. Hoc argumentum totam fore difficultatem huius materie cōtinet, illud ad amissum tractabo. Procedere non potest difficultas, casu quo vnum imperium esset efficax, & aliud inefficax, quia tunc inefficax nihil influeret iuxta suprà dicta: locū habebit si vtrumque imperium efficax ponatur, vel vtrumque inefficax dicam modō quid si vtrumque imperium inefficax sit: & dicam postea quid si vtrumque efficax ponatur.

Resp. positis duobus imperiis vtroque inefficaci circa eundem actum imperatum potentem procedere à quocūque illorum necessariō procedere adæquate ab vtroque simul & inadæquate à quolibet illorum, neque in modo influendi posse dari diuersitatem si non sit in coexistentia actui imperantium cum actu imperato. Ratio huius doctrinæ est illa, quam dedi conclusionis, quam defendo videlicet influxum consistere in similitudine imperantis cum imperato, quapropter si plures actus imperantes actu imperato coexistunt, plures in illum influere necesse est.

Instabis, positis duobus actibus imperantibus inefficacibus simul cum imperato, potest Deus cognoscere, quod si hic actus imperatus permaneret, & alter auferretur, subsisteret actus imperatus: & si ille permaneret, & hic auferretur, actus imperatus non subsisteret: ergo diuerso modo dependet actus imperatus ab hoc imperio, quā ab illo. Probo consequentiam: quando positis duobus causis physicis, ita existit effectus, ut vna ablata, alia superstitē idem remanet, effectus adæquate dependet ab illa, quæ sine consortio alterius effectum sustineat, quando verō ablata vna causa, & permanente alia effectus non remanet, rectē inferitur effectum non dependisse ab illa eodem modo ac dependebat ab ea, qua permanente sine consortio alterius effectus subsisteret: sed hoc potest contingere, positis duobus imperiis sufficientibus influere in actum imperatum: ergo diuerso modo effectus potest ab illis dependere.

Respondeo posse Deum cognoscere actum imperatum permanens permanente hoc actu imperante sine illo, & non permanens permanente illo actu imperante sine isto, ex quo inferitur illos diuerso modo influere, causa quo scilicet alter sine altero poneretur, non tamen ex hoc probatur, de facto diuerso modo influere, cum simul ponantur.

hantur in voluntate; in physicis enim plures causæ, quæ sine consortio aliarum nihil influerent in effectum, si cum aliis coniunguntur, inadæquatè influunt, & plures quæ adæquatè influerent, si alia concassæ ipsarum non adungerentur, inadæquatè influunt, si cum aliis coniunguntur. En exemplum causarum physicarum, non pro te, sed in te militat: volo tamen explicare differentiam inter causas physicas, producentes mediâ actione, & morales per imperium tantum influentes, ut clarius solutio pateat.

42 Quando duæ causæ physice influunt in effectum quarum quilibet totum illum potest producere: verbi gratiâ, duo ignes in calorem ut quatuor, & vno igne semoto, & alio permanente permaneret effectus, videndum est, an effectus permaneat existens ex vi eiusdem causalitatis, quâ antea dependebat ab illo igne, vel ex alia: si permanet existens ex vi eiusdem causalitatis, certum est antea adæquatè influxisse sicuti modò influunt, quod si effectus permanet existens ex vi aliâs causalitatis, dicendum est modò ignem adæquatè influere, & antea influxisse. Alio modo philosophandum est quando semoto hoc igne & alio permanente, effectus non permanet, tunc enim licet inferre ignem superstitem non adæquatè influxisse in effectum, quia si adæquatè influxisset indeperet ab alio, illo ablato, eodem modo influeret; non tamen licet inferre non influxisse inadæquatè, quia forsitan ita influeret, & modò non influunt, quia id, quod præstare poterat alio igne adiutus, non potest illius adiuvamine destitutus exercere.

43 Hæc in causis physicis; in his verò causis moralibus, in quibus nulla est mediâ actio interiecta, non ita clarè potest res exponi; verumtamen proportionali modo locum habet doctrina de causis physicis suprà tradita. Dixi causalitatem componi ex actu primo imperante, & actu secundo, actu videlicet imperato; ex qua doctrina potest responderi actum imperatum, qui modò coexistit duobus actibus imperantibus, casu quo permaneret, vno actu imperante permanente, & altero secluso non permaniturum ex vi eiusdem causalitatis, sed ex vi aliâs, quia coexistentia actus imperati cum imperio in actu primo non esset eadem, quia modò coexistit duobus actibus imperantibus, & tunc vni tantum coexistit, & coexistentia variat, causalitatem eandem cum illa variari necesse est. Quando actus imperatus coexistit duobus imperiis ut hoc deficiente, alij non coexistere, tunc tantum licet inferri illum alium, cui soli non coexistere, de facto adæquatè non influere, ut dixi de causis physicis.

44 Ex dictis ad formam argumenti facilis est solutio. Actus imperatus coexistens duobus imperiis, vni tantum coexistens adæquatè dependeret ab illo; distinguo antecedens; dependeret adæquatè per eandem causalitatem, per quam modò dependet, nego; per aliam, transeat; sed tunc dependeret adæquatè, distinguo minorem: per eandem causalitatem, per quam modò dependet, nego minorem; per aliam, transeat: ergo modò pendet adæquatè, nego consequentiam. Ad aliud argumentum huic affine, vel ad aliam partem eiusdem argumenti, sic in forma responde: Actus imperatus coexistens duobus actibus imperantibus non coexistere huic, si ille abesset, concedo antecedens: ergo modò non dependet ab hoc, distinguo consequens: ergo non dependet modò ab hoc adæquatè, concedo consequentiam: ergo non dependet inadæquatè, nego consequentiam. Si argumentum ita proponatur: Actus imperatus coexistens modò duplici imperanti coexistere, & dependeret ab hoc si ille auferretur, & non coexistere illi si auferretur ille: ergo diverso modo dependet modò ab hoc quàm ab illo: sic in forma respondebis. Actus imperatus coexistens duobus imperantibus coexistere huic, & ab illo dependeret illo deficiente, distinguo hanc partem: per eandem causalitatem, per quam modò dependet, nego hanc partem antecedentis: per diversam, concedo; & non coexistere illi, neque ab illo dependeret isto deficiente, concedo hanc partem: ergo diverso modo dependet modò, nego consequentiam; calidum enim ut quatuor modò dependens à calido ut fex & à calido ut duo, semoto calido, ut duo, dependeret à calido ut fex adæquatè, & semoto calido ut fex, nullo modo dependeret à calido ut duo, nilominus de facto ab utroque seorsum sumpto nunc inadæquatè, & eodem modo dependet.

45 Obicies: Hic actus imperatus modò coexistens actui imperato est adæquatè imperans: ergo etiam alius actus

imperans huic adiungatur, permanebit adæquatè imperans. Probatur consequentia: causalitas imperantis in imperatum erat coexistentia imperantis cum imperato: permanet eadem coexistentia: ergo permanet eadem causalitas; ergo si antè actus imperans, cum erat solus adæquatè imperabat, postea alij adiunctus adæquatè imperabit. Respondeo concessio primo antecedenti, negando consequentiam. Ad confirmationem respondeo cum distinctione primi antecedentis. Causalitas est coexistentia imperantis cum imperato, distinguo; causalitas adæquata vel inadæquata; concedo antecedens; causalitas adæquata, subdividuo: coexistentia actus imperati cum omni imperanti cui coexistit, concedo antecedens; cum aliquo imperanti cui coexistit simul cum alio, nego. Causalitas enim adæquata huius imperantis respectu imperati dicit existentiam imperantis cum negatione aliâs, unde eo ipso quod tunc imperanti aliud adiungatur, etiam si antea fuisset imperans adæquatè, constituitur inadæquatè imperans, quia adæquata causalitas dicit totum id, quod ex parte actus primi potest imperari.

46 Desiderabis rationem cur in consortio aliâs actus imperantis non possit vnus sufficiens imperare adæquatè, licet ex se non efficax esset causa adæquata; ita ut si alius actus imperans causet effectum, id faciat per aliam adæquatam causalitatem; & de facto actus imperatus à duobus imperantibus adæquatè dependeat, ita ut vnus actus imperans sit tota causalitas se tenens ex parte actus primi, & alius imperans nihil influat de facto. Dignissimo dubio satisfaciam, & illius solutione totam doctrinam traditam confirmabo, illiusque fundamenta profundè præiacta clarè monstrabo. Attente lege. Rebus omnino eodem modo se habentibus nullâ superadditâ, neque ablata euitate reali, neque modali, idem est influxus causæ in effectum: sed quotiescumque actus imperatus coexistit duobus imperantibus, res eodem modo se habent: ergo idem est influxus imperantium in imperatum. Consequentia perfectum claudit syllogismum. Maior est per se nota: Minorem ostendo. Posito actu imperato coexistenti duobus imperantibus, tantum est in rerum natura entitas intrinseca actus imperati, & entitates imperantium, neque aliquid superadditum inuenies pertinens ad influxum imperantium, & imperatum: ergo res omnino sunt immutata: ergo influxus semper est idem. Ex hoc consequenti legitime illato sic arguo. Posito actu imperato coexistenti duobus imperantibus semper dependet eodem modo ab illis: ergo semper dependet à quolibet adæquatè, vel semper ab vno adæquatè, & nullo modo ab alio, vel semper à quolibet inadæquatè, & ab utroque adæquatè. Sed non potest semper dependere à quolibet, neque ab altero adæquatè, ergo semper dependet à quolibet inadæquatè, & ab utroque adæquatè. Minorem probabo, reliqua per se patent. Posito actu imperato coexistente duobus imperantibus potest Deus cognoscere, si non coexistere uterque, quod actus imperans ex vi vnus non esset actus imperatus, quia voluntas quæ duplici imperio mouetur potest vnico tantum non moueri: ergo actus imperatus non semper procedit adæquatè ab altero imperante. Consequentia est legitima, quia actus adæquatè imperans effectum sortitur, alio imperio secluso: ergo quotiescumque res eodem modo se habent, nullus actus imperans in consortio alterius adæquatè imperat: ergo, semper uterque simul adæquatè imperat. Meditator discursum factum, quem iustum, & vndique plenum esse iudico.

47 Reclamabis, posito actu imperato coexistenti duobus imperantibus ex se non efficacibus res se habere eodem modo physice non tamen moraliter. Facile te fugientem apprehendâ. Res se habent eodem modo physice: ergo, & moraliter. Probo consequentiam: moralitas refurgit ex entitate physica, sed nulla est noua entitas physica, ergo nulla est noua moralitas: ergo si res se habent eodem modo physice, eodem modo se habebunt moraliter. Dices res se habere diverso modo moraliter, quia voluntas mouetur ex hoc imperio & non ex illo. Aculeum non sentis. Quid est hoc quod est moueri ex hoc imperio, & non ex illo? Respondes esse fieri actum imperatum dependenter ab hoc imperio & non ab illo. Pedem non moues: quid datur in rerum natura propter quod voluntas moueatur ad actum imperatum potius ex hoc imperio, quàm ex illo, & propter quod actus imperatus dependeat

ab hoc imperio & non ab illo. Ad veritates conditionatas confugis, multum retrocedis: has enim abunde impugnaui, certe nihil inuenies: fatere ergo nobiscum non posse non actum imperatum coexistentem duobus imperiis ab utroque simul adequatè & à quolibet inadæquatè dependere.

48 Obiic. Actus ex se non efficax quando coniungitur cum actu imperato positā negatione aliū imperantis, non magis influit, ac quando simul coniungitur cum alio coimperante, & cum imperato: ergo si influit adequatè quando est cum negatione aliū coimperantis, influet eodem modo quando ille aliū actus imperans adiungitur. Antecedens probatur: Quando est negatio aliū imperantis, ipse influit per suam entitatem tantum, & non per negationē alterius, & illius influxus non distinguitur ab ipso imperante & imperato, ad quem constituendum negatio non conducit: sed idem actus imperatus est quando coniungitur illis aliū actus imperans: ergo si antea ex hoc actu imperante & imperato constituebatur influxus adequatus, postea eisdem permanentibus idem influxus constituetur.

49 Resp. eundem influxum præstare huic actu imperantem respectu huius imperati, quando est cum negatione aliū imperantis & quando est cum alio imperante, nihilominus quando est cum negatione aliū imperantis dicitur influxus adequatus; & quando est cum alio imperante dicitur influxus inadæquatus, sicut eadem aqua quando est vnica alteri dicitur aqua inadæquata, licet negatio non illam constituat in ratione aque.

50 Obiic. In physicis actio, quæ semel est adequatus influxus non potest fieri ex consortio aliū actionis influxus inadæquatus: ergo neque imperium, quod semel est adequatus influxus, potest fieri influxus inadæquatus. Ratione deinde idem euincitur: influxus adequatus est ille qui ex se sufficiens est independentem ab alio, ut ex vi illius effectus existentiam habeat; & influxus inadæquatus est ille vi cuius effectus existentiam habere nequit, alio non adiuvante: ergo influxus ex vi cuius, omni alio secluso, effectus semel existentiam habet, semper est influxus adequatus, quia semper ex vi eiusdem illam habere potest.

51 Ad rationem respondeo, & simul disparitatem reddo inter influxum consistentem in actione, & influxum actus imperantis ex se non efficacis. Dico influxum physicum vel ex se necessariò connexum cum effectu prout distinctum ab illo esse illum, ex vi cuius esse potest effectus alio quocumque secluso; influxus verò actus imperantis, etiam si sufficiens sit ut ex vi illius possit esse effectus, non ideo est adequatus influxus, quia cum possit coniungi cum negatione effectus, & ex vi illius non esse effectus, potest similiter non esse effectus adequatè ex vi eiusdem; si enim sufficientia ut ex vi illius ponatur effectus non arguit de facto poni minus, arguet adequatè poni ex vi eiusdem. Secundò cum influens iste actus imperantis in imperatum necessarius non sit ad existentiam imperati, sed sine illo posset esse actus imperatus, quilibet influxus quantumvis minimus sufficiens erit, ut adequatè imperat existentiam, quæ sine imperio poterat esse, unde non potest cognosci adequatio vel inadæquatio influxus imperantis in imperatum ex sufficientia, quam habeat, ut ex vi illius sit actus imperatus; consistit enim influxum esse adequatum in eo quod est voluntatem de facto pro sua libertate moueri adequatè ex vi illius, moueri autem liberè ex vi imperij nihil aliud est, quam ipsam præuentam hoc vel his imperantibus moueri, & ex vi illorum adequatè moueri dicitur, quibus de facto mouetur.

52 Hæc de duplici imperio inefficaci simul eundem actum imperatum imperantis; si verò verumque imperium sit ex se efficax, facilius soluitur questio, tunc enim affirmo ex vi vniuscuiusque adequatè moueri, quia quocumque posito, altero secluso, necessariò existit actus imperatus, & cum influxus actum ex se efficaciter imperantium necessarius sit, ut posita probabo, valet consequentia: quodlibet imperium efficax independentem ab alio valet efficaciter imperare: ergo quodlibet efficaciter imperat, quia causa necessariò influens semper influit totum id quod potest. Similiter si imperium efficax coniungatur cum physica prædeterminatione, actus erit adequatè prædeterminatus ab imperio, & adequatè à physica prædeterminatione, quia non repugnat actum esse necessarium ex duplici capite, & cum tam physica prædeterminatio, quam actus efficaciter imperans ex se necessitatem inducant, actus imperati illam

semper inducent, & ex potentia ad actum valebit consequentia, quæ non valet in actibus imperantibus ex se non efficacibus, quia exercitium potentie illorum est dependens à libertate voluntatis potentis illam ad actum reducere vel non reddere.

Obiic. Intentio efficax non determinat ad amorem mediū seu ad electionem, quando medium supponitur existens: ergo imperium efficax non determinabit ad actum imperatum, quando iam actus imperans supponitur existens. Respondeo concedendo antecedens, & negando consequentiam: est enim longè dispar ratio, quia intentio efficax per se non determinat ad electionem immediate, sed ad existentiam mediū quam exigit, & mediatè, & quasi consequenter ad id, quod necessarium est ad talem existentiam mediū, unde si electio necessaria sit, determinabit ad illam: si verò electio necessaria non sit ut medium existat, de illa non curabit intentio, imperium verò ex se efficax immediate determinat ad actum imperatum, & semper connectitur cum illo, sicut intentio connectitur cum medio, quod per se exigit.

Obiic. Contra id, quod diximus posito imperio inefficaci, seu physica prædeterminatione imperium inefficax nihil posse influere: Posita physica prædeterminatione ad amorem, cognitio ex se ad illum liberè inclinans poterit influere in actum amoris: ergo posita eadem prædeterminatione imperium inefficax ex se liberè inclinans ad amorem poterit influere in illum. Respondeo disparitatem rationem, quia cogitatio inclinans ad amorem simpliciter requiritur ad actum amoris, & sine illa physica prædeterminatione effectum fortiri nequit, secus sine imperio quod non requiritur ad amorem. Deinde cogitatio inclinans ad amorem ex se non inclinatur liberè, non enim illius influxus libertatem supponit, neque constituit, imò potius cogitatio inclinans ad amorem ex se necessitatem inducet, si alia retrahens, illam non coëxerceret, ablata enim cogitatione retrahente ex vi illius cogitationis amor ab ipso vlla indifferencia necessariò procedet à voluntate, imperium verò inefficax ex se supponit libertatē, est enim illius propriū munus voluntatē allicere, ut ipsa se liberè determinet.

Obiic. Actus imperans, quando est sine alio imperante influit adequatè in imperatum: ergo eodem modo influit in consortio alterius imperantis. Probo consequentiam: Actus imperans non influit per negationem alterius, sed per suammet entitatem, & coexistentiam imperati: ergo non maiorem exhibet influxum, quando est cum negatione alterius imperantis, ac quando est cum alio imperante: ergo si quando est cum negatione exhibet influxum adequatum, eundem adequatum influxum exhibebit, quando est cum alio imperante. Verge & confirmo argumentum: Influxus in mea sententia, nihil aliud est quam entitas imperantis, & imperati: sed eadem entitas seu eadem coexistentia est huius imperantis cum imperato altero imperante, existente vel non existente; ergo idem est influxus huius imperantis cum imperato, altero imperante existente, vel non existente; ergo si altero non existente hic actus imperans influit adequatè, etiam altero existente adequatè influit.

Respondeo actum imperantem non influere per negationem alterius, sed præcisè per suam entitatem coexistentem actui imperato, & similiter concedo quod rectè inferret argumentum, eundem esse influxum huius imperantis cum imperato, altero imperante existente vel non existente; nego tamen ultimam consequentiam in qua inferret influxum fore adequatum altero imperante existente, ex eo quod idemmet esset adequatus altero non existente; aliud enim est influxum esse eundem, aliud verò esse eodem modo adequatum, quia idemmet influxus cum negatione alterius adequatus dicitur & in consortio illius dicitur inadæquatus, sicut eademmet aqua cum negatione vnionis ad aliam aquam dicitur aqua adequata, & totum adequatum, & eademmet inadæquata dicitur, si illi superueniat vnio alterius aque.

Instabis influxus imperantis qui est in consortio aliū imperantis est idemmet ac erat antea: ergo ex se sufficiens est ut sit influxus adequatus: ergo altero influxu superueniente eandem adæquationem retinebit. Probo consequentiam, Actio ex se sufficiens, ut si influxus adequatus, influxus adequatus remanet, & iam illi coniungatur altera actio terminata ad eundem effectum: ergo si etiam huius influxus imperantis sufficiens ex se ponere effectū scilicet actum

actum imperatum, alius influxus adiungatur: influxus adequatus permanebit, influxus enim, qui semel est adequatus, non potest non semper esse adequatus altero adueniente, vel non adueniente.

58 Respondeo influxum huius imperantis semper esse eundem alio adueniente, vel non adueniente, & cum negatione alterius influxum adequatum dici, non tamen esse sufficientem dici adequatum in consortio alterius influxus propter rationem dictam. Ad exemplum ex actione seu influxu physico petito. Respondeo disparem esse rationem, quia influxus physicus propter distinctum ab effectu habet necessariam connexionem cum illo & influit secundum totum id quod potest independenter à libertate effectus, influxus vero moralis in actum liberum, qualis est imperantis in imperatum, effectus secluso nullam connexionem habet cum illo & quicquid effectum producit potest coniungi cum negatione illius. Vnde non inferitur, hic imperans sufficiens est ut sit influxus adequatus, ergo de facto influit, quia posito imperante potest imperatum non esse. Vnde minus inferetur, ex se est sufficiens: ergo adequatè influit, habet enim totum suum influxum dependentem à libertate actus imperantis. Vnde ex sufficientia ad influendum, seu ex sufficientia ut sit influxus non potest inferri talem esse de facto, sed talis dicitur, quando voluntas de facto imperante existente elicit imperatum, & ex vi illius imperantis dicitur imperatum existere, cum quo voluntas fuerit praeuenta, quando talem elicit imperatum. Vnde si tantum vnicum imperantem habuerit, quantumvis remissus ille sit, erit adequatus respectu imperati, cum enim ad existentiam huius nullus actus imperans requiratur, quilibet est sufficiens, ut sit imperatus, si vero plures imperantes imperato coexistant, ex omnibus fiet vnicus influxus adequatus imperantium in imperatum, non enim influxus adequatus dicitur respectu imperantis qui sufficiens est ponere effectum, sed totus ille ex vi cuius effectus ponitur propter differentias assignatas inter influxum physicum & moralem in actum liberum: Erit tamen eadem ratio in influxu morali inferente necessario effectum, quia influxus necessario connexus cum effectu, siue physicus, siue moralis distinctus, vel indistinctus ab actu primo semper influit secundum totum id quod potest. Vnde respondetur; hic influxus est sufficiens ex se adequatè ponere effectum: ergo ponit: & ob hanc rationem dixi positus duobus imperantibus efficacibus ex se quemlibet adequatè influere in imperatum permanentem ex vi cuiuscumque altero secluso.

59 Obiicies. Potest esse imperium in voluntate quo dicat, exerce actum misericordiae cum Petro, ut à te illius miseria subleuata possit Petrus Matriti commodè viuere, & alius actus imperij, quo dicat voluntas, exerce actum misericordiae cum Petro, ut à te illius miseria subleuata possit Romā petere beneficii obtinendi causa: qui duo actus fines impossibiles respiciunt, videlicet Matriti permanere, & Romam petere: ergo si actus imperatus dependet ab utroque fieret propter fines impossibiles: sed nullus actus potest fieri propter fines impossibiles: ergo actus misericordiae non potest ex his duobus imperiis procedere. Huic argumento respondet Ripalda disp. 67. citata n. 20. eundem actum rectè posse fieri propter duos fines extrinsecos inefficaciter intentos, si enim non repugnat intendi uterque finis oppositus, cur repugnat ex illis effectus procedere, qui non per se immediatè & intrinsecè fines respicit, sed medijs actibus à quibus procedit. Actus enim misericordiae ex quocumque motiuo fiat semper respicit tantum intrinsecè motiuum misericordiae, & extrinsecè medio actu imperante, motiuum quod respicit intrinsecè idem actus imperans.

60 Obiic. Actus imperatus coexistens duplici imperanti ab utroque procedit: ergo si coexistat actui imperanti honesto, & actui turpi ab utroque procedit: ergo ab vno imperio trahet bonitatem, & malitiam ab alio. Respondeo eandem esse difficultatem de actione externa imperata à duplici actu voluntatis altero turpi, & honesto alio, cui respondeo, non fore bonam & malam à principiis, à quibus tantum traheret malitiam, quia etiam si ab vno imperio posset trahere bonitatem, illam de facto non trahit, quia vitatur ratione alijs compingit, boni enim debet esse ex integra causa, malum autem ex quocumque defectu, vnde effectus procedens à quodam actu honesto, & ab alio malo, malus & non bonus euadit ratione principij.

Hæc dixi ex suppositione, quod actus imperans malitiam & bonitatem deriuat in alium actum voluntatis per se liberum, quod multi negant; legatur Vasquez. 2. disp. 51. Suar. 2. lib. de voluntario & inuoluntario disput. 8. sect. 1. Ripalda disp. 65. apud quos plures citatos reperies disputantes de hac materia, cui ego supersedeo, quia non Philosophica est, sed Theologica. Neque definitio an actus moraliter malus possit imperare actum charitatis, de quo prædicti Auctores locis citatis, vnum tantum affirmo, quolibet actum ex se potente alium imperare, de facto suū exercere imperiū per coexistentiā cum illo, modo supra explicato.

Hæc omnia proportionali modo locum habent in influxu cognitionis respectu actus voluntatis, est enim questio an cognitio naturalis possit determinare voluntatem ad actum supernaturalem, cuius pars affirmans, vel negans ad resolutionem huius questionis nihil conducit, in qua tantum definitio omnem cognitionem potentem determinare ad actum voluntatis, ad illum de facto determinare per coexistentiā ipsius cognitionis, & actus, ad quem potest determinare, & plures cognitiones eidem actui voluntatis coexistentes, quæ possunt ad illum determinare per modum vnius, omnes adequatè, & illarum quamlibet inadæquatè, iuxta dicta de actibus imperantibus respectu actus imperati.

Obiic. Potest voluntas amare bonitatem alicuius obiecti ex vi vnius cognitionis, & postea illi aduenire alia cognitio eiusdem bonitatis posterior amore ad quem posset determinare cui coexistit, & non illum de terminauit, ergo coexistentiā non est necessario determinatio. Respondeo talem cognitionem superuenientem posse esse posteriorem tempore, vel naturā. Si sit posterior tempore, illa cognitio non determinauit ad productionem amoris, quia in instanti in quo amor fuit productus illi non coexistebat, determinabit tamen ad conseruationem illius in instanti, in quo coexistet tali amor. Si sit posterior natura, dum hanc habeat posterioritatem non determinabit ad actum amoris, quia iam dixi influxū actus imperantis in imperatum, & cognitionis in actū voluntatis, dicere negatione dependentiæ actus imperantis ab imperato & cognitionis à volitione.

Obiicies. Potest voluntas habere actum efficacem quo dicat nolo elicere actum charitatis imperatū ab actu poenitentiae, seu quodidem est, nolo elicere actum charitatis dependentem extrinsecè ex motiuo poenitentiae, seu extrinsecè respicientē motiuum poenitentiae. Sed cum hoc actu non fiat, actum charitatis ab eadem voluntate esse imperatum ab actu poenitentiae, seu dependere ex motiuo poenitentiae, illudve extrinsecè respiciens: ergo stante hoc actu, etiam si coexistant actus poenitentiae potens imperare actum charitatis, & charitatis potens imperari ab illo in actu secundo actus poenitentiae non imperabit actum charitatis, neque hic ab illo dependebit illius motiuum extrinsecè respiciens, neque à tali motiuo dependebit.

Possem totum, quod argumentum intendit admittere, & adhuc mea conclusio integra permaneret. Si enim actus ille, quo voluntas diceret nolo elicere actū charitatis dependenter ab actu poenitentiae, seu ab illo imperatum impedimentum esset, quo minus actus charitatis posset imperari ab actu poenitentiae, iam non daretur actus poenitentiae in actu primo potens imperare, seu expeditum ad imperandum, & actus charitatis potens imperari, ac proinde non esset contra meam conclusionem asserere illorū coexistentiā non esse influxū imperantis in imperatum, hanc enim non ego constituo in quacumque coexistentiā, sed in coexistentiā actuū, quomodocumque existentium, sed in coexistentiā actus imperantis proximè expediti, & in actu primo constituti omni impedimento secluso ad imperandum, & actus eadem ratione potentes imperari.

Aliter respondeo, actum illum, quo voluntas dicat nolo elicere actum charitatis dependentem ab imperio poenitentiae posse esse efficacem ad impediendam hanc dependentiam, si efficax sit ad impediendum alterum ex duobus actibus nempe actum poenitentiae imperantem, vel actum charitatis imperandum, nam altero destructo destruitur coexistentiā vtriusque, in qua imperium consistit. Si vero hæc efficaciam non habeat, sed admittat secum actum poenitentiae imperantem actum charitatis, & ipsum actum charitatis inter se coexistentes non posse esse efficacē ad impediendam dependentiam vnius ab altero, sed quantumvis ardentem voluntas dependentiam hanc impedire intendat, talis intentio efficax in affectu permanebit, non tamen

efficax

efficax in effectu. Ratio est facilis, voluntas libera est ad eliciendum hunc actum, vel non eliciendum, non tamen libera est ad eliciendum hunc actum dependentem ab his solum principiis, & non ab aliis, quæ de facto habet, sed eo ipso, quod illum libere eliciat actus necessario dependet ab omnibus principiis potentibus influere in actum, quibus de facto voluntas est præuenta. Nec quando voluntas habet principia naturalia ex se sufficientia ad producendum actum naturalem circa hoc formale obiectum, & supernaturalia, quibus potest tendere actu supernaturali circa idem obiectum formale liberum est voluntati producere actum naturalem ex principiis purè naturalibus circa illud obiectum, & non supernaturalem circa idem obiectum ex principiis supernaturalibus, sed tantum illi liberum est tendere in tale obiectum, in quod si libere tendat necessario tendet ex vi omnium principiorum, à quibus tendentia in tale obiectum potest procedere, ac proinde ex vi tendentiæ supernaturalis ita talis tendentia supernaturalis euadet. Exemplum esto. Voluntas potest sine habitu charitatis elicere actum naturalem dilectionis Dei, si habitu charitatis præueniatur non poterit independentem ab illo dilectionem elicere, sed si eam eliciat, ab habitu charitatis dilectio procedet, & ita erit supernaturalis. Eadem ratione voluntas poterit elicere actum charitatis sine imperio, si tamen imperium habeat non poterit illum elicere non dependens ab imperio, etsi absolute possit illum omittre.

67 Instant RR. liberum est voluntati dilectionem elicere, vel non elicere ex motu extrinseco poenitentiae: ergo liberum erit voluntati illam elicere, vel non elicere dependentem ab imperio poenitentiae. Resp. eatenus fore liberum elicere, vel non elicere actum charitatis ex motu extrinseco poenitentiae quatenus illi erit liberum habere imperium charitatis respiciens motuum poenitentiae, hoc tamen supposito illi non esse liberum, ut in actum charitatis, quem libere, vel necessario elicit deriuatur motuum extrinsecum poenitentiae: motui enim extrinseco tantum sunt libera quatenus liber est actus respiciens motuum extrinsecum respectu illius, quod respectu alius actus extrinsecum dicitur, vel quatenus est liber actus qui extrinsece efficiendus est motui intrinseco alterius, supposito verò actu, ex quo motuum extrinsece in alium deriuandum est, & actu, in quem tale motuum est extrinsece deriuandum, quod deriuatur, vel non deriuatur non cadit sub obiectum liberum voluntatis.

68 RR. quidam, qui hanc meam sententiam impugnandam susceperunt nihil in Philosophia inuenientes, quo id possent præstare ad Theologiam recurrere arguentes sic: sequeretur ex eo quod influxus actus imperantis consisteret in coexistentia vtriusque actus peccare hominem, qui cum haberet motum inefficacem voluntatis indeliberatum circa pollutionem, vel deliberatum licitum ex affectu sanitate, & cognosceret equitationem posse conducere ad pollutionem, & equitationem tunc intenderet ex motu honesto tunc peccare, quia tunc volitio equitandi respiceret tanquam motuum extrinsecum pollutionem, & ita esset propter pollutionem, elicere verò actionem externam propter pollutionem habendam seu ex motu intrinseco pollutionis intrinsece illicitum, est peccatum.

69 Ne philosophici termini Theologicis impediatur in primis respondeo: obiectionem hanc omnino alienam esse à materia quam disputamus, nam argumentum non procedit de actu imperante reflexo, qui debet respicere tanquam obiectum materiale alium actum voluntatis imperatum, affectus enim pollutionis, & volitio equitationis sunt actus directi, quorum vnus non reflectit circa alium, & ita non potest dici vnus imperans, & alius imperatus, esto vnus possit ad alium conducere, hic non agimus de omnibus actibus, quibus vnus ad alium possit conducere, sed de actibus, quorum vnus est formalis volitio alterius, & supra alterum reflectens, qui imperium dicitur illius, supra quem reflectitur. Hoc sufficit ut Philosophus argumentum istud non admittat, & sententiam traditam absolute impugnatione teneatur.

70 Theologus vero ex multis capitibus prædictum argumentum potest reticere, si enim affectus inefficax circa pollutionem malus non est, vel quia non est liber, vel quia si liber est inefficax est, & ex motu honesto quomodo malitiam deriuare poterit in affectum equitandi elicitum ex motu intrinseco honesto. Nec refert, si voluntas

affectus sit respectu equitationis, & alias respiciat tanquam motuum extrinsecum pollutionem, nam si hæc non retineat malitiam in actu inefficacem intrinsece, & immediate respicientem illum multo minus illum valebit retinere in alium actum, quem tantum medio isto, & extrinsece afficit, id enim, quod respicit effectum remotum extensum solum, & eo tantum modo influit in illum quatenus influit in proximum. Nec refert affectum equitationis esse efficacem, quia efficax non est respectu pollutionis, sed respectu equitationis. Ad hæc doctrinam conduci, quod trado i. tract. 4. Contr. 7. P. 1. n. 22. videlicet actum intrinsece honestum ex suo formali obiecto procedentem ab imperio inefficaci illicito suam intrinsecam bonitatem retinere, & nullam malitiam formalem immediatè illi inhærentem contrahere, sed tantum mediatam deriuatam ab imperante eo modo, quo talis malitia immediatè imperanti conueniat.

Deinde dici potest in duobus illis actibus directis in argumento adductis non reperiri influxum vnus in alium quod est iuxta dicta Controv. 9. de anima Punct. 3. vbi electiones materiales non admitto. Deinde etiam dicatur vnus ex illis actibus in alium influere, dici poterit illum, in quem alter influit non respicere adhuc extrinsece motuum influentis, neque ab illo bonitatem, aut malitiam deriuatam participare, quia habet suam propriam libertatem immediatam distinctam à libertate influentis. Neque ego dum assero actum imperantem elicitum ex motu poenitentiae influere in actum charitatis defendendum suscipio dicendum esse, actum charitatis extrinsece respicere poenitentiae motuum, hoc enim ad loquendi modum pertinet, & facile quique vtrumlibet poterit asserere, & neutrum efficaciter probare, aut impugnare, sed tantum defendere, actum charitatis dependere tanquam à principio, etsi non necessario ab actu poenitentiae illum imperante. Minus hic curo, an actus inefficax alium imperans in alium suam bonitatem, aut malitiam deriuat, hoc enim ad Philosophum non pertinet, & dum Theologus agens in hanc questionem incidi i. 2. tractat. 4. Controv. 3. Punct. 8. num. 88. & Controv. 7. Punct. 1. num. 7. neutrum posse efficaciter probari, aut impugnari defendi.

De dependentia puræ omissionis à cognitionibus illi coexistentibus, & motiuis per cognitionem propositis idem iudicium fero Controv. 10. Punct. 1. S. 4. num. 34. & 35. ad influxum actum imperantem in imperatum, & sicuti assero, actum potentem imperari de facto dependere ab omnibus actibus coexistentibus, qui illum possunt imperare, eodem modo assero puram omissionem de facto dependere ab omnibus cognitionibus illi coexistentibus, & ab omnibus motiuis propositis, à quibus potest dependere. Assero ibi num. 32. omissionem non posse dependere à motu quod voluntas detestatur, seu de quo displicet. Exemplum esto proponitur omisso misse, ut vtilis ad ludum, & ad studium, & voluntas displicentiam habet circa studium, tunc si voluntas omittat, omisso dependere non poterit à motu ludi, quia obiectum, quod displicet, non potest voluntatem mouere ad ponenda media, quibus consequatur, sed quibus eueratur.

Nonnulli hanc doctrinam voluerunt etiam applicare ad actus imperantes, asserentes actum illum imperantem, de cuius motu displiceat, voluntas in imperatum non influit. In hac tamen materia locum non habet hæc doctrina, quia dum actus imperans existit certum est voluntatem non displicere, quia ut dicebam num. 31. citato voluntas non potest de eodem formali obiecto placere, etiam si vnus, vel uterque actus inefficax dicatur. Deinde, quia cum per puram omissionem affectus circa motuum sit interpretatiuus locum non habet interpretatio, dum voluntas positiuè displicet de obiecto, actus enim imperans cum positiuè intrinsece, & expresse sit tendentia in obiectum, dum actus existit non potest non ex vi illius tale obiectum placere, quantumuis alius actus quicumque sit illum actum imperantem committeretur.